YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu neljäs jaosto)

20 päivänä maaliskuuta 2002 *

Asiassa T-175/99,

UPS Europe SA, kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajinaan asianajajat T. R. Ottervanger ja D. Arts, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään B. Doherty ja K. Wiedner, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jota tukee

Deutsche Post AG, kotipaikka Bonn (Saksa), edustajanaan asianajaja J. Sedemund, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

jossa kantaja vaatii kumottavaksi 10.6.1999 tehtyä komission päätöstä SG (99) D/4155, jolla on hylätty kantajan 8.6.1998 tekemä kantelu, siltä osin kuin päätös perustuu EY 82 artiklaan ja koskee Deutsche Post AG:n toteuttamaa DHL International Ltd:n osittaista hankintaa,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Mengozzi sekä tuomarit R. García-Valdecasas, V. Tiili, R. M. Moura Ramos ja J. D. Cooke,

kirjaaja: hallintovirkamies D. Christensen,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.4.2001 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Kantaja kuuluu United Parcel Service -konserniin, joka harjoittaa pakettien lähetystoimintaa kaikkialla maailmassa. Sillä on edustajia kaikissa Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa ja myös Saksassa.

2 Komissio sai 11.5.1998 yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 (EYVL L 395, s. 1) mukaisen ilmoituksen keskittymähankkeesta, jossa Deutsche Post AG -nimisen yrityksen aikomuksena oli hankkia kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti jaettu määräysvalta DHL International Ltd:stä (jäljempänä DHL) ostamalla 22,498 prosenttia tämän osakkeista. Deutsche Post saisi näin määräysvallan DHL:stä yhdessä Deutsche Lufthansa AG:n (jäljempänä Lufthansa) ja Japanese Airlines Company Ltd:n (jäljempänä JAL) kanssa.

3 Keskittymästä annetusta ennakkoilmoituksesta julkaistiin tiedonanto 19.5.1998 (asia N:o IV/M 1168, DHL/Deutsche Post) (EYVL C 154, s. 6), jossa ulkopuolisia pyydettiin toimittamaan huomautuksensa komissiolle.

4 Kantaja esitti huomautuksensa komissiolle 29.5.1998. Kantaja toi esiin muun muassa, että Deutsche Post pystyi kokoamaan riittävästi varoja DHL:n osak-

keiden hankintaan vain siksi, että sillä oli tuloja suljetulta postialalta. Kantaja painotti niin ikään, ettei Deutsche Postilla ollut oikeutta käyttää yksinoikeuttaan muihin tarkoituksiin kuin sen velvollisuuden täyttämiseen, joka koski sille uskotun, yleiseen taloudelliseen tarkoitukseen liittyvän palvelutehtävän suorittamista.

5 Kantaja teki kirjeellään 8.6.1998 kantelun komissioon Saksan liittotasavallasta, Deutsche Postista ja DHL:stä. Kantelun mukaan EY 81, EY 82 ja EY 87 artiklaa oli rikottu. Kantaja vaati komissiota aloittamaan menettelyn Deutsche Postia vastaan määräävän aseman väärinkäytön vuoksi.

6 Komissio teki 26.6.1998 asetuksen N:o 4064/89 nojalla päätöksen (Asia N:o IV/M 1168, DHL/Deutsche Post) keskittymän toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuvaksi, jota koskeva tiedonanto julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* (EYVL C 307, s. 3).

7 Komissio pyysi kirjeellään 7.7.1998 kantajaa ilmoittamaan sille, halusiko tämä pitää voimassa 8.6.1998 tekemänsä kantelun. Kantaja vastasi komissiolle kirjeessään 10.7.1998 haluavansa pitää kantelunsa voimassa.

8 Kantaja osoitti komissiolle 21.12.1998 kirjeen, jossa komissiota vaadittiin tekemään päätös kantelun johdosta EY 81 ja EY 82 artiklan perusteella.

9 Komissio ilmoitti kantajalle kirjeellään 8.2.1999 kuulemisesta tietyissä EY:n perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan mukaisissa menettelyissä 22 päivänä joulukuuta 1998 annetun asetuksen (EY) N:o 2842/98 (EYVL L 354, s. 18)

6 artiklan mukaisesti alustavista päätelmistään, joiden mukaan kantajan vaatimus oli perusteeton sikäli kuin se perustui EY 81 ja EY 82 artiklaan.

10 Kantaja ilmoitti komissiolle 29.3.1999 päivätyllä kirjeellä olevansa eri mieltä tämän päätelmistä ja kehotti tätä tutkimaan asiaa tarkemmin EY 82 artiklan suhteen.

11 Komissio hylkäsi kantajan tekemän kantelun päätöksellään 10.6.1999 siltä osin kuin kantelu perustui EY 81 ja EY 82 artiklaan (jäljempänä riidanalainen päätös).

12 Riidanalaisessa päätöksessä todetaan seuraavaa:

"16. Kuten komissio totesi päätöksessään 26.6.1998, [Deutsche Postin] mukaan hankinta rahoitettiin myymällä kiinteää omaisuutta, jonka yhtiö sai apporttina, kun se muutettiin osakeyhtiöksi. Jos näin on, kantelu ei ole asiallisesti perusteltu.

17. Kirjeessään 29.3.1999 UPS [Europe] totesi aivan oikein, ettei varojen alkuperää koskevan [Deutsche Postin] väitteen todenmukaisuutta ole vahvistettu. Komission ei kuitenkaan — toisin kuin UPS [Europe] kirjeessään ilmoittaa — tarvitse ryhtyä tutkimuksiin asiassa. Kantelu ei nimittäin missään tapauksessa ole oikeudellisesti perusteltu. Vaikka ilmenisikin, että [Deutsche Post] on käyttänyt kirjemarkkinoilta saamiaan voittoja, ja vaikka EY 82 artiklan muutkin edellytykset täyttyisivät, kyse ei olisi artiklassa tarkoitetusta väärinkäytöstä.

18. Pelkästään se, että yhtiö päättää käyttää käytössään olevia varoja hankkiakseen osuuden toisesta yhtiöstä, ei aiheuta ongelmia EU:n kilpailuoikeuden suhteen niin kauan kuin hankinta ei johda määräävän markkina-aseman syntymiseen tai vahvistumiseen.

19. Päätöksessään 26.6.1998 komissio katsoi, että operaatio, josta sille oli ilmoitettu, ei aiheuttanut vakavia vaikeuksia yhteismarkkinoille soveltuvuutensa osalta.

20. Tämän vuoksi on tarpeen tutkia sitä erityisempää kysymystä, onko kyse [EY 82] artiklassa tarkoitetusta määräävän aseman väärinkäytöstä, kun yritys käyttää (kun edelleen oletetaan UPS [Europen] väitteiden olevan perusteltuja) sellaisesta toiminnastaan saamiaan voittoja, joiden osalta sillä on lain turvin monopoliasema, rahoittaakseen määräysvallan haltuunoton sellaisessa yrityksessä, joka toimii muilla kuin suojatuilla markkinoilla. Komission mielestä kysymykseen on vastattava kieltävästi. EY 82 artiklassa ei kielletä yhtiötä, jolle jäsenvaltio on myöntänyt yksinoikeuden jossakin toiminnassa, laajentumasta muille toimialoille. Tämä ei tarkoita sitä, etteikö näiden yhtiöiden menettely voisi olla EY 82 artiklan vastaista niillä markkinoilla, joilla niillä on monopoliasema."

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

13 Kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 2.8.1999 toimittamallaan kannekirjelmällä.

14 Kirjaamoon 23.12.1999 saapuneessa vaatimuksessaan Deutsche Post vaati päästä väliintulijaksi tukemaan vastaajaa.

15 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtajan 8.2.2000 antamalla määräyksellä Deutsche Post hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan vastaajaa.

16 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 1 kohdan ja 51 artiklan 1 kohdan nojalla asia siirrettiin viiden tuomarin jaoston käsiteltäväksi.

17 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu neljäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja kehotti prosessinjohtotoimena komissiota esittämään ennen julkistamista EY:n perustamissopimuksen 82 artiklan soveltamisesta 20 päivänä maaliskuuta 2001 tekemänsä päätöksen 2001/354/EY (COMP/35.141, Deutsche Post AG) (EYVL L 125, s. 27).

18 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 25.4.2001 pidetyssä istunnossa.

19 Kantaja vaatii, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin sillä hylättiin kantajan kantelu EY 82 artiklan perusteella

— velvoittaa vastaajan ja väliintulijan korvaamaan oikeudenkäyntikulut

— määrää muista tarpeellisiksi katsomistaan toimenpiteistä.

20 Vastaaja vaatii, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

21 Väliintulija vaatii, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudelliset seikat

22 Kantaja vetoaa kahteen kumoamisperusteeseen kanteensa tueksi. Ensimmäinen kanneperuste koskee perustelujen puutteellisuutta. Toinen kanneperuste koskee EY 82 artiklan rikkomista.

Perustelujen puutteellisuutta koskeva ensimmäinen kanneperuste

Asianosaisten väitteet

23 Kantajan mukaan riidanalainen päätös on EY 253 artiklan vastainen, koska esillä olevan asian erityispiirteet huomioon ottaen komissio ei voi vain ilmoittaa, että EY 82 artiklassa ei kielletä monopoliasemassa olevaa yritystä laajentumasta muille kuin monopolin tarkoittamille toimialoille.

24 Kantajan mielestä riidanalaisessa päätöksessä ei vahvisteta, mistä syystä yleiseen taloudelliseen tarkoitukseen liittyvien palvelujen huolehtimiseen tarkoitetut varat voidaan yhtä hyvin käyttää muihin tarkoituksiin, kuten yhteisen määräysvallan hankkimiseen jostakin viereisillä markkinoilla toimivasta yrityksestä. Kantaja painottaa, että sen tietojen mukaan riidanalainen päätös on ensimmäinen, jossa komissio ottaa kantaa asiaan. Tämän johdosta komission olisi kantajan mukaan pitänyt perustella päätöksensä huolellisesti.

25 Kantaja korostaa, että perusteluvelvollisuutta tukee se seikka, että EY 82 artiklassa on "avoin" kielto, jonka merkitys on aikojen kuluessa kehittynyt komission käytännön ja yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Siksi päätös, jossa nimenomaisesti suljetaan EY 82 artiklan soveltamisalan ulkopuolelle tietty menettely, on yhtä paljastava ja asiaan liittyvä artiklan ulottuvuuden määrittämisen kannalta kuin päätös, jossa määritellään artiklassa tarkoitetun väärinkäytön muodostava menettely.

26 Vastaaja taas päättelee väliintulijan tukemana, että mitään erityistä perustelua ei edellytetä sen osoittamiseksi, että tietty menettely on sallittu, koska EY 82 artiklassa ilmaistaan kielto.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

27 Ensinnäkin on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 253 artiklassa edellytettyjen perustelujen on oltava kysymyksessä olevan toimen luonteeseen soveltuvia ja niissä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistava toimen tehneen toimielimen päättelyn kulku niin, että asianosaiset saavat tietää toteutetun toimen syyt ja että yhteisön lainkäyttöelin voi valvoa toimen laillisuutta (ks. yhdistetyt asiat 67/85, 68/85 ja 70/85, Van der Kooy ym. v. komissio, tuomio 2.2.1988, Kok. 1988, s. 219, 71 kohta; Kok. Ep. IX, s. 307 ja asia C-353/92, Kreikka v. komissio, tuomio 14.7.1994, Kok. 1994, s. I-3411, 19 kohta).

28 Perusteluvaatimusta on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden, erityisesti kyseisen toimen sisällön ja esitettyjen perusteiden luonteen perusteella (yhdistetyt asiat 296/82 ja 318/82, Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabriek v. komissio, tuomio 13.3.1985, Kok. 1985, s. 809, 19 kohta; Kok. Ep. VIII, s. 107).

29 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa C-367/95 P, Sytraval ja Brink's France, 2.4.1998 antamassaan tuomiossa (Kok. 1998, s. I-1719), perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa sitä, täyttävätkö toimen perustelut EY 253 artiklan vaatimukset, otetaan huomioon toimen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (63 kohta).

30 On paikallaan muistuttaa olosuhteista, joiden johdosta riidanalainen päätös tehtiin.

31 Kantaja vastasi kirjeellään 29.5.1998 kehotukseen esittää huomautuksia keskittymähankkeesta DHL/Deutsche Post. Vastauksensa 3 kohdassa kantaja toteaa

ensinnäkin, että Deutsche Postin toteuttama DHL:n osakkeiden hankinnan rahoitus tapahtui vastoin EY 82 artiklaa ja/tai EY 87 artiklaa riippumatta komission lopullisesta kannasta ehdotetun keskittymän yhteensopivuudesta yhteismarkkinoille. Toiseksi kantaja huomautti, että Deutsche Postin ja DHL:n suunnitteleman yhteisen yrityksen rakenteen perusteella yritysten tulevat suhteet olisivat EY 81 ja/tai EY 82 ja/tai EY 87 artiklan vastaisia. Kantaja tarkensi vielä kirjeessään aikovansa vaatia komissiota aloittamaan virallisen menettelyn Deutsche Postia ja Saksan liittotasavaltaa vastaan perustamissopimuksen rikkomisen vuoksi.

32 Kantaja teki kirjeellään 8.6.1998 kantelun edellä mainitusta ongelmasta ja vaati komissiota ryhtymään menettelyyn Deutsche Postia vastaan määräävän aseman väärinkäytön takia ja Saksan liittotasavaltaa vastaan sen vuoksi, että tämä oli myöntänyt valtiontukea EY 87 ja EY 88 artiklan vastaisesti. Lisäksi kantaja väitti, että Deutsche Postin ja DHL:n tulevat kytkökset rikkoisivat EY 81 ja/tai EY 82 ja/tai EY 87 artiklaa vastaan.

33 Riidanalaisessa päätöksessä komissio totesi, että vaikka Deutsche Post olisikin käyttänyt "kirjemarkkinoilta" saatuja tuloja ja vaikka muutkin EY 82 artiklan edellytykset täyttyisivät, kyseessä ei ole artiklassa tarkoitettu väärinkäyttö. Se lisäsi, että pelkästään se, että yhtiö päättää käyttää käytössään olevia varoja hankkiakseen osuuden toisesta yhtiöstä, ei aiheuta ongelmia EU:n kilpailuoikeuden suhteen niin kauan kuin hankinta ei johda määräävän aseman syntymiseen tai vahvistumiseen. Se täsmensi, ettei kantajan kantelu ollut oikeudellisesti perusteltu, sillä EY 82 artiklassa ei kielletä sellaistakaan yhtiötä, jolle jäsenvaltio on myöntänyt yksinoikeuden jossakin toiminnassa, laajentumasta muille toimialoille.

34 Näin ollen on todettava, että riidanalaisen päätöksen perustelut olivat niukkasanaisuudestaan huolimatta riittävät, jotta kantaja saattoi saada tiedon niistä tosiseikkoihin liittyvistä ja oikeudellisista syistä, joihin komissio nojautui kantelun hylätessään.

35 Tämän johdosta ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

EY 82 artiklan rikkomista koskeva toinen kanneperuste

Asianosaisten väitteet

36 Kantajan mukaan riidanalaisessa päätöksessä jätetään huomiotta se, että yksinoikeuden — joka on myönnetty ainoastaan yleiseen taloudelliseen tarkoitukseen liittyvien palvelujen huolehtimista varten — seurauksena saatujen voittojen käyttö määräysvallan hankkimiseen viereisillä markkinoilla toimivasta yrityksestä on määräävän aseman väärinkäyttöä, joka on kielletty EY 82 artiklassa. Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-320/91, Corbeau, 19.5.1993 antamaan tuomioon (Kok. 1993, s. I-2533, 19 kohta; Kok. Ep. XIV, s. I-223) viitaten kantaja toteaa, että kun yritykselle, jolla on yleispalveluvelvollisuus, on annettu yksinoikeus palvelun taloudellisen tasapainon säilyttämiseksi, tämä yritys ei saa käyttää yksinoikeudesta johtuvia tuloja muihin tarkoituksiin.

37 Kantaja toteaa lisäksi, että vaikutus markkinoihin on sama siinä tapauksessa, että suljetulta toimialalta saatuja tuloja käytetään joko rahoittamaan hankintaa, jonka kohteena on kilpailulle avoimilla markkinoilla toimiva yritys, tai vapautetuilla markkinoilla harjoitettavan toiminnan tukemiseen. Kantajan mukaan molemmissa tapauksissa näiden tulojen käyttö vääristää kilpailua.

38 Kantaja väittää vielä lopuksi, että monopolituloja käyttävä yritys voi siirtää hankintakulut monopolitoimintaan. Tästä seuraa, että se pystyy tarjoamaan korkeampaa hintaa kuin kilpailijansa, joilla ei ole monopolituloja ja joiden on siis rahoitettava hankinta vapautetuilta markkinoilta saaduilla tuloilla ja otettava huomioon odotettu sijoitetun pääoman tuotto. Tämän vuoksi kilpailuun koh-

distuu vaikutuksia paitsi asianomaisilla vapailla markkinoilla myös vapailla markkinoilla toimivien yritysten ostomarkkinoilla.

39 Kantaja kiistää komission tulkinnan, jonka mukaan Deutsche Post olisi estynyt tulemaan pakettimarkkinoille tai laajentumaan niille, mikäli kantajan moittima menettely tuomittaisiin. Kantaja huomauttaa, että siinä tapauksessa Deutsche Post voisi muiden yritysten tapaan turvautua toisiin rahoituskeinoihin, kuten esimerkiksi joukkovelkakirja- tai osakeantiin, tytäryhtiön myymiseen tai luotonottoon. Yhtiö voisi myös vapaasti käyttää tähän tarkoitukseen kilpailluilla markkinoilla harjoittamastaan toiminnasta saamiaan voittoja. Kiellettyä on kantajan mukaan vain pääsy muille markkinoille monopoliaseman tuottamien voittojen turvin.

40 Kantaja täsmentää tiettyjen voittojen käyttöä koskevan väitetyn kiellon osalta, ettei se ole koskaan väittänyt, etteikö Deutsche Postilla olisi oikeutta saada voittoa monopolimarkkinoilta; se on vain painottanut, että Deutsche Postille ei pidä antaa lupaa käyttää tällaisia voittoja kilpailluilla markkinoilla harjoitettavan toiminnan rahoittamiseen. Edellä 36 kohdassa mainitussa asiassa Corbeau annettuun tuomioon viitaten kantaja väittää, että yksinoikeuden myöntämisellä pyritään mahdollistamaan se, että yleispalveluvelvollisuuden rasittamat yritykset pääsevät taloudessaan tasapainoon. Kyseinen tuomio tukee väittämää, jonka mukaan monopolista saatujen voittojen käyttäminen muihin tarkoituksiin kuin yleispalveluvelvoitteiden täyttämisestä aiheutuneiden tappioiden kattamiseen on EY 82 artiklassa tarkoitettua väärinkäyttöä. Tämän takia Deutsche Postilla ei kantajan mielestä ole oikeutta ottaa kirjemarkkinoilta enempää voittoa kuin mikä vastaa niitä lisäkustannuksia, joita yleispalveluvelvollisuuden täyttäminen yritykselle aiheuttaa.

41 Kantaja muistuttaa, että yksi EY 82 artiklan tarkoituksista on taata vilpittömyys määrätyillä markkinoilla toimivien eri yhtiöiden välillä ja suojata kilpailijoiden asemaa sekä estää samalla haitan aiheutuminen kuluttajille pitkällä aikavälillä. Tämän vuoksi on kyse väärinkäytöstä niissä toimintatavoissa, jotka eivät kuulu tavanomaiseen liiketoimintaan ja jotka ovat edellä mainittujen päämäärien vastaisia. Kantaja toteaa lisäksi, että laillisen monopolin suojaaman aseman tuot-

tamien voittojen käyttäminen määräysvallan hankkimiseen kilpailluilla markkinoilla toimivasta yhtiöstä ei kuulu tavanomaiseen liiketoimintaan, minkä vuoksi se on epäoikeudenmukaista ja kilpailua vääristävää. Toisin sanoen, kun otetaan huomioon, että yleispalveluvelvoite on ainoa mahdollinen oikeutus yksinoikeudelle, kaikenlainen muu yksinoikeuden tuottaman voiton käyttö on väistämättä väärinkäyttöä.

42 Kantaja huomauttaa vielä, että sen väitteet saavat vahvistuksen komission tiedonannossa kilpailusääntöjen soveltamisesta postialalla ja tiettyjen postipalveluja koskevien valtion toimenpiteiden täytäntöönpanemisesta (EYVL 1998, C 39, s. 2). Tiedonannon esipuheen 17 kohdassa komissio toteaa nimenomaisesti, että "yleispalvelun rahoituksen takaamiseksi tietty sektori voidaan varata [yleispalvelutoimijalle]." Tiedonannon 3.4 kohdassa komissio toteaa, että "4.2 kohdassa tarkoitettujen toimijoiden (eli yritysten, joille yksinoikeus on annettu) ei pitäisi käyttää [suljetulta toimialalta] saatavia tuloja ristikkäistukiin aloilla, jotka ovat avoimia kilpailulle. Tällainen käytäntö voi estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua [avoimella sektorilla]". *

43 Vastaaja väittää, ettei yhteisön oikeudessa ole sääntöä eikä oikeuskäytäntöä, joka tukisi kantajan esittämää tulkintaa EY 82 artiklasta.

44 Vastaajan mukaan kantajan teesien seurauksena olisi, että joko kaikenlainen Deutsche Postin levittäytyminen pakettimarkkinoille olisi EY 82 artiklan vastaista, tai sitten artiklassa kiellettäisiin tätä tekemästä niin turvautumalla voittoihin, jotka tämä saa muusta toiminnasta.

45 Kantajan sen väitteen osalta, jonka mukaan Deutsche Post ei saa käyttää suojatun toimialan tuottamia voittoja rahoittaakseen toimintaansa vapaalla toimialalla, vastaaja katsoo, että yleispalvelun varmistamiseksi annetusta

* Lainausta on hakasuluissa olevin osin korjattu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska tiedonannon suomenkielinen versio on epätarkka.

yksinoikeudesta saatuja tuloja voidaan käyttää myös muihin tarkoituksiin. Vastaajan mielestä asiassa Corbeau annetussa tuomiossa ei vahvistettu yksinoikeuden olevan laiton, ellei sitä ole annettu yleispalvelun rahoittamiseen.

46 Ristikkäistuen mahdollisuutta koskevan kysymyksen osalta vastaaja toteaa kantajan sekoittavan EY 82 artiklaa koskevat argumentit ja EY 86 artiklaa koskevat argumentit. Kyseessä on kuitenkin kaksi eri säännöstä, joilla on erilainen päämäärä: EY 82 artikla koskee yksinomaan yritysten omasta aloitteestaan omaksumia kilpailunvastaisia menettelyjä, kun taas kantajan argumentit koskevat tosiasiassa valtioiden toimenpiteitä, jotka on tutkittava EY 86 artiklan kannalta. Vastaaja huomauttaa lisäksi, että ei kuitenkaan ole olemassa ehdotonta sääntöä, joka kieltää ristikkäistuen. Syy tähän on se, että vaikka ristikkäistukea voidaan käyttää peittelemään väärinkäyttöä, esimerkiksi polkuhintoja, ylihinnoittelua tai hintasyrjintää, se ei sinänsä ole väärinkäyttöä.

47 Tämän johdosta vastaaja katsoo, ettei EY 82 artikla sisällä mitään sääntöä, joka estäisi määräävässä asemassa olevaa yritystä tuottamasta voittoa, vaikka tämä toimisikin yksinoikeuden turvin. Vastaajan mielestä EY 82 artiklan tulkinta ei riipu siitä, onko määräävä asema annettu lailla vai saatu muulla tavoin. Komissio toteaa lisäksi, ettei tämä merkitse sitä, että monopoleilla on täydellinen vapaus: kaikki määräävässä asemassa olevat yritykset kuuluvat EY 82 artiklan alaisuuteen, jossa kielletään yli- ja alihinnoittelu sekä hintasyrjintä. Se päätyy tämän seurauksena katsomaan, ettei EY 82 artiklassa ole sellaista kiistatonta säännöstä, joka estäisi Deutsche Postia laajentamasta toimintaansa uusille toimialoille niiden varojen turvin, jotka yhtiö saa sille yksin varatulta sektorilta tai muusta toiminnasta. Vastaaja huomauttaa vielä lopuksi, että UPS:n kantelussa ei vedota sellaiseen Deutsche Postin menettelyyn, joka vastaisi edellä kuvattua.

48 Deutsche Postin mukaan yhtiötä, joka yhteisön oikeuden mukaisesti on saanut joitakin yksinoikeuksia, ei voida kieltää harjoittamasta normaalia liiketoimintaa, jota kaikki muutkin yhtiöt, mukaan luettuna määräävässä markkina-asemassa olevat yhtiöt, voisivat harjoittaa. Yhtiö toteaa lisäksi, että vaikka EY 82 artikla

voikin kieltää määräävässä markkina-asemassa olevalta yritykseltä ylihinnoittelun, säännöksellä ei puututa yhtiöiden taloudelliseen vapauteen käyttää liiketoiminnasta laillisesti saatuja voittovaroja uusille markkinoille pääsemiseen niin suljetulla kuin avoimellakin sektorilla.

49 Deutsche Post väittää, että kyseinen hankinta rahoitettiin myymällä kiinteää omaisuutta, joka muodosti yhtiön pääoman sinä ajankohtana, kun se muodostettiin osakeyhtiöksi. Sen mukaan kantaja ei ole kiistänyt tätä mitenkään.

50 Deutsche Postin mukaan kantaja ei ole esittänyt mitään näyttöä väärinkäytöstä. Sen mielestä kantaja ei siis ole kyennyt osoittamaan, että hankinta johtaisi määräävän aseman vahvistumiseen siinä määrin, että näin saavutettu määräävyyden aste haittaisi merkittävästi kilpailua. Kantaja ei sen käsityksen mukaan ole näyttänyt toteen myöskään sitä, että hankinta synnyttäisi rakenteellisia edellytyksiä suosimaan tulevaa väärinkäyttöä. Deutsche Post korostaa vielä, että koska yhtiö osti pelkän 22,498 prosentin suuruisen vähemmistöosuuden DHL:stä, on epätodennäköistä, että se tällaisena vähemmistöomistajana ryhtyisi ristikkäisrahoitukseen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

51 Aluksi on muistettava, kuten kantaja itsekin myöntää, että pelkästään se, että jollekin yritykselle on yleiseen taloudelliseen tarkoitukseen liittyvän palvelun takaamiseksi annettu yksinoikeus, ei ole ristiriidassa sen kanssa, että tällainen yritys saa voittoa sille yksin varatusta toiminnasta, eikä estä sitä, että se laajentaa toimintaansa vapaille toimialoille.

52 On huomattava, että kantaja syyttää komissiota lähinnä siitä, ettei tämä ole riidanalaisessa päätöksessä ottanut huomioon sitä, että lähtökohtaisesti yritys, jolla on yksinoikeus yleiseen taloudelliseen tarkoitukseen liittyvän palvelun toteuttamiseksi, ei voi käyttää suojatulla sektorilla harjoittamastaan toiminnasta saamiaan tuloja hankkiakseen osuuden kilpailulle avoimilla viereisillä markkinoilla toimivasta yrityksestä ilman, että se syyllistyy yksinoikeudesta syntyneen määräävän aseman väärinkäyttöön EY 82 artiklan vastaisesti.

53 Komissiolle 29.5. ja 8.6.1998 osoitetuista kirjeistä ilmi käyvää kantajan väitettä voidaan tarkastella kahdessa osassa:

a) Deutsche Postin mahdollisuudesta rahoittaa DHL:n osuuden osto ilmenee, että Deutsche Post rahoitti oston tuloilla, jotka se oli saanut suojatuilla kirjemarkkinoilla harjoittamastaan toiminnasta, käyttäen siten väärin määräävää asemaansa näillä markkinoilla.

b) Deutsche Postin ja DHL:n tuleva suhde johtaa väistämättä siihen, että DHL saa ristikkäistukea toiminnalleen vapautetuilla pakettimarkkinoilla Deutsche Postin suljetulta toimialalta saamista voitoista.

54 Aivan ensin on todettava, että Deutsche Postin hankkima 22,498 prosentin osuus DHL:n osakkeista liittyy Deutsche Postin, Lufthansan ja JAL:n väliseen sopimukseen. DHL:n hallintoelinten kokoonpanoa ja organisaatiota sekä äänivallan jakoa ja käyttöä strategisissa päätöksissä koskevien sopimusmääräysten perusteella komissio katsoi 26.6.1998 asetuksen N:o 4064/89 nojalla tekemässään päätöksessä, että Deutsche Post oli hankkinut yhteisen määräysvallan DHL:stä Lufthansan ja JAL:n kanssa.

55 Vastoin sitä, mitä komissio antaa ymmärtää riidanalaisen päätöksen 17 ja 18 kohdassa, tämänkaltaisen osuuden hankkiminen voi aiheuttaa ongelmia yhteisön kilpailusääntöjen suhteen siinä tapauksessa, että monopoliasemassa olevan yrityksen käyttämät varat tulevat ylihinnoittelusta tai hintasyrjinnästä taikka muista väärinkäyttöä merkitsevistä toimista tälle yritykselle varatuilla markkinoilla. Kun tällaisessa tapauksessa on olemassa merkkejä, joiden perusteella voidaan epäillä EY 82 artiklan rikkomista, on tutkittava kyseiseen hankintaan käytettyjen varojen alkuperä, jotta voidaan määrittää, ettei tämä hankinta ole seurausta määräävän aseman väärinkäytöstä.

56 On myös huomattava, että komissio päätti 26.6.1998 tekemässään päätöksessä, jota kantaja ei ole vaatinut kumottavaksi, olla esittämättä vastalausetta siitä, että Deutsche Post hankkii yhteisen määräysvallan DHL:stä, koska hankinta ei synnyttänyt tai vahvistanut määräävää asemaa eikä niin muodoin ollut yhteensopimaton yhteismarkkinoille.

57 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on ratkaistava, voivatko edellä mainitut kantajan esittämät kahteen osaan jakautuvat väitteet keskittymän 26.6.1998 saamasta hyväksynnästä huolimatta olla perusteltuja ja johtaa siihen, että EY 82 artiklaa on todettava rikotun.

58 Kantajan väitteiden ensimmäisen osan osalta, jonka mukaan DHL:n osuuden hankinnan rahoitus suljetulta sektorilta saaduilla tuloilla merkitsee väistämättä sitä, että Deutsche Post on käyttänyt väärin asemaansa näillä markkinoilla, on todettava, ettei komissio pitänyt tarpeellisena tutkia hankintaan käytettyjen varojen alkuperää, koska sen mielestä siitä huolimatta, että ne olisivat peräisin suojatuilta kirjemarkkinoilta, eikä — kuten Deutsche Post väittää — kiinteän omaisuuden myynnistä, niiden käyttö tuohon hankintaan ei ole EY 82 artiklan vastaista.

59 Tältä osin on huomattava, että kantaja ei ole missään vaiheessa — ei kantelukirjeissään komissiolle eikä asian käsittelyn kuluessa — yksilöinyt vähäisintäkään Deutsche Postin menettelyä sille varatuilla kirjemarkkinoilla, joka voisi olla EY 82 artiklan vastaista. Kantaja nimittäin vain toteaa, että Saksan postimaksut ovat korkeimmat Euroopassa ja että Saksan hallitus olisi luopunut osingoista, jotka sille kuuluivat Deutsche Postin osakkeenomistajana.

60 Kuitenkaan pelkästään se, että Deutsche Postilla oli käytössään varoja, joiden ansiosta se saattoi toteuttaa kyseisen hankinnan, ei oikeuta olettamaan, että kyseessä on määräävän aseman väärinkäyttö suljetulla sektorilla.

61 Koska ei ole esitetty mitään, minkä perusteella voitaisiin todeta, että Deutsche Postin käytössä olleet kyseiseen hankintaan käytetyt varat johtuivat sen aseman väärinkäytöstä suljetuilla kirjemarkkinoilla, pelkästään se seikka, että kyseinen yhtiö käytti näitä varoja hankkiakseen yhteisen määräysvallan viereisellä, kilpailulle avoimilla markkinoilla toimivasta yrityksestä, ei — vaikka varat olisivatkin peräisin suljetulta sektorilta — itsessään muodosta ongelmaa yhteisön kilpailusääntöjen kannalta eikä siis voi merkitä EY 82 artiklan rikkomista eikä synnytä komissiolle velvollisuutta arvioida varojen alkuperää EY 82 artiklan kannalta.

62 Kantaja ei voi vedota edellä 42 kohdassa mainittuun komission tiedonantoon kilpailusääntöjen soveltamisesta postialalla ja tiettyjen postipalveluja koskevien valtion toimenpiteiden täytäntöönpanemisesta, sillä vaikka tiedonannon 3.3 kohdassa todetaan, että kilpailulle avoimen toiminnan tukeminen kohdistamalla sen kustannukset varattuihin palveluihin johtaa todennäköisesti kilpailun vääristymiseen ja että tämä voi olla määräävässä asemassa olevan yrityksen harjoittamaa asemansa väärinkäyttöä, samassa kohdassa komissio toteaa, että tästä huolimatta määräävässä asemassa olevat yritykset voivat kilpailla muiden yritysten kanssa hinnoin tai lisäämällä kassavarojaan, kunhan hinnat eivät ole polkuhintoja taikka vastoin sovellettavia kansallisia tai yhteisön säännöksiä.

63 Kantaja ei myöskään voi vedota edellä 36 kohdassa mainitussa asiassa Corbeau annettuun tuomioon, sillä yhteisöjen tuomioistuimelle tuossa asiassa esitetty kysymys koski sitä, oliko Belgian valtion postiyhtiölle myönnetty monopoli perustamissopimuksen vastainen, sekä sitä, oliko eräät postimarkkinat pidettävä avoimina kilpailulle. Yhteisöjen tuomioistuin ei tutkinut kysymystä siitä, oliko olemassa estettä Belgian valtion postiyhtiön osallistumiselle kilpailuun vapautetuilla markkinoilla.

64 Kantajan väitteiden toisen osan osalta, jonka mukaan Deutsche Postin ja DHL:n tuleva suhde johtaa väistämättä siihen, että DHL saa ristikkäistukea toiminnalleen pakettimarkkinoilla, on riittävää todeta, että Deutsche Postin komissiolle vastauksena 26.6.1998 tehdyssä päätöksessä tältä osin asetetulle edellytykselle antamasta sitoumuksesta seuraa, että kaikki tämänkaltainen ristikkäistuki on Deutsche Postilta kielletty. Näin ollen kysymys on nyt esillä olevassa asiassa hypoteettinen. Tästä johtuu, että jos kantaja tulevaisuudessa voi osoittaa Deutsche Postin antavan tällaista ristikkäistukea, sillä on oikeus vaatia asianmukaisia seuraamuksia joko komissiolta tai EY 82 artiklan välittömän oikeusvaikutuksen johdosta toimivaltaiselta kansalliselta tuomioistuimelta.

65 Näin ollen myös toinen kanneperuste on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

66 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan vastaajan ja väliintulijan oikeudenkäyntikulut, koska nämä ovat sitä vaatineet.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Kantaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä velvoitetaan korvaamaan vastaajan ja väliintulijan oikeudenkäyntikulut.**

Mengozzi García-Valdecasas Tiili

Moura Ramos Cooke

Julistettiin Luxemburgissa 20 päivänä maaliskuuta 2002.

H. Jung
kirjaaja

P. Mengozzi
jaoston puheenjohtaja